

злочинів з використанням вогнепальної зброї відбувається саме в громадських місцях де перебуває значне скупчення людей і фактично поліцейські можуть застосовувати вогнепальну зброю здебільшого на відстані до 5 м, оскільки на більших відстанях небезпека завдати поранення іншим особам у разі не влучання у злочинця чи правопорушника значно збільшується, що автоматично веде до кримінальної відповідальності стосовно поліцейського.

Список бібліографічних посилань

1. Кодекс поведінки службовців органів правопорядку, затверджений резолюцією Генеральної Асамблеї ООН від 17 грудня 1979 р. № 34/169. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/6725_112 (дата звернення 20.02.2022).

2. Про Декларацію про поліцію: резолюція Парламентської Асамблеї Ради Європи № 690 (1979 р.). URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/7720_521 (дата звернення 20.02.2022).

3. Про Європейський кодекс поліцейської етики: рекомендація REC (2001) 10 Комітету Міністрів державам учасницям Ради Європи від 19 вересня 2001 р. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3405_183 (дата звернення 20.02.2022).

4. Основні принципи застосування сили та вогнепальної зброї посадовими особами з підтримання правопорядку: Резолюція восьмого Конгресу ООН з попередження злочинності та поведження з правопорушниками (27 серпня-7 вересня 1990 р., Гавана, Куба). URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_334 (дата звернення 20.02.2022).

5. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 р. № 580-VIII. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua>. (дата звернення 20.02.2022).

УДК 343.1(477)

Андрій Олегович ТОПЧІЙ,

курсант навчальної групи Ф1-301

Харківського національного університету внутрішніх справ

ПРОБЛЕМИ РОЗСЛІДУВАННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРОВАДЖЕНЬ НА ТИМЧАСОВО НЕПІДКОНТРОЛЬНИХ УКРАЇНИ ТЕРИТОРІЯХ

Актуальність цієї теми важко переоцінити, у зв'язку з повномасштабною війною держави-агресора росії проти України та окупації території незалежної держави, а також вчинення на непідконтрольній території злочинів. Так, після окупації півострова Крим росією у

2014 році та частин території на Сході країни у результаті проголошення та встановлення незаконними збройними формуваннями псевдо Л/ДНР контролю над окупованими територіями вперше постала проблема щодо захисту порушених прав та свобод, а також протидії вчиненим кримінальним правопорушенням на цих тимчасово непідконтрольних територіях.

Дана проблема є складною у призмі міжнародних, конституційних та інших публічно-правових відносинах. Офіційна позиція Уряду держави щодо анексії півострова з позиції національного права закріплена прийняттям Закону України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України» від 15.04.2014 р. (далі – Закон № 1207-VII), ст. 3 якого було встановлено, що сухопутна територія Кримського півострова, внутрішні води України цих територій, внутрішні морські води і територіальне море України, виключно (морську) економічну зону вздовж узбережжя Кримського півострову та прилеглого до узбережжя континентального шельфу, повітряний простір над цими територіями тимчасово окупованими територіями [1]. Наразі зазначену статтю Закону № 1207-VII доповнено частинами 3 та 4 у зв'язку із повномасштабною війною росії проти України та окупацією частин території.

Водночас ст. 5 цього ж Закону встановлено, що Україна вживає всіх необхідних заходів щодо гарантування прав і свобод людини і громадянина, передбачених Конституцією та законами України, міжнародними договорами, усім громадянам України, які проживають на тимчасово окупованій території України [1].

Але ж, усвідомлюючи дійсність та неможливість втілення норми цього Закону до повної деокупації та контролю тимчасово окупованих територій породило прийняття ч. 3 Закону № 1207-VII, в якій зазначається, що «відповідальність за порушення визначених Конституцією та законами України прав і свобод людини і громадянина на тимчасово окупованій території покладається на Російську Федерацію як на державу-окупанта відповідно до норм і принципів міжнародного права» [1].

Початок війни на територіях Донецької та Луганської областей у 2014 році на пряму ніс загрозу територіальній цілісності України, а тому Постановою Верховної Ради України від 17.03.2015 р. № 254-VIII «Про визнання окремих районів, міст, селищ і сіл Донецької та Луганської областей тимчасово окупованими територіями» визнано тимчасово окупованими територіями окремі райони, міста, селища і села Донецької та Луганської областей [2], в яких відповідно до Закону України «Про особливий порядок місцевого самоврядування в

окремих районах Донецької та Луганської областей» запроваджується особливий порядок місцевого самоврядування, до моменту виведення усіх незаконних збройних формувань, російських окупаційних військ, їх військової техніки, а також бойовиків та найманців з території України та відновлення повного контролю України за державним кордоном України [3].

Тобто наразі ми спостерігаємо неможливість з боку держави врегулювати відносини, які виникли у результаті окупації певних частин територій, як законодавчо, так і фізично, що призводить до проявів латентної злочинності, якій нічим не можна протиставити до повної деокупації зазначених територій.

Підсумовуючи зазначене, виділимо основні проблеми здійснення кримінального провадження в результаті окупації частин території України:

- невідконтрольність тимчасово окупованих росією територій та в результаті неможливість провадити кримінальне провадження на місці;

- неможливість здійснити жодних дій у рамках кримінального провадження, у зв'язку із тим, що органи створені на тимчасово окупованих територіях є незаконними і створенні не у відповідності законодавства України і не можуть офіційно надавати запитів чи провадити екстрадицію злочинців, так само як і звернення до органів рф є неможливим;

- проблема дистанційності збору доказів та безпосередньо ініціювання проведення слідчих (розшукових) дій на тимчасово окупованих територіях, таких як збір показів потерпілого, свідків, обвинуваченого та безпосередньо фіксування доказів, що знаходяться на невідконтрольній території;

- неможливість здійснити покарання, в результаті чого держава лише здійснює функцію фіксування вчинення злочинів, без реальної можливості притягнути до відповідальності винних, що і позбавляє кримінально-правовий інститут основного важеля впливу.

Отже, всупереч гостроті даного питання, на разі немає реальної можливості протидіяти чи контролювати вчинення злочинів на невідконтрольних територіях. І лише після звільнення можливо провести усі слідчі дії, щоб у майбутньому притягнути до відповідальності усіх винних по всій суворості закону.

Список бібліографічних посилань

1. Верховна Рада України. Офіційний веб-портал. Закон України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України» від 15.04.2014 р. № 1207-

VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1207-18#Text>(дата звернення: 06.04.2022).

2. Верховна Рада України. Офіційний веб-портал. Постанова Верховної Ради України від 17.03.2015 р. № 254-VIII «Про визнання окремих районів, міст, селищ і сіл Донецької та Луганської областей тимчасово окупованими територіями». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254-19#Text>(дата звернення: 06.04.2022).

3. Верховна Рада України. Офіційний веб-портал. Закон України «Про особливий порядок місцевого самоврядування в окремих районах Донецької та Луганської областей» від 16.09.2014 р. № 1680-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1680-18#Text>(дата звернення: 06.04.2022).

УДК 349.9

Єлизавета Сергіївна ЧЕСНА,

курсантка навчальної групи Ф1-105

Харківського національного університету внутрішніх справ;

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1905-1751>

ДІЯЛЬНІСТЬ ПОЛІЦІЇ В ПЕРІОД ВОЄННОГО СТАНУ ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ

24 лютого 2022 року в Україні почалося повномасштабне російське вторгнення, тому в країні було запроваджено режим воєнного стану. Відповідно до цього Верховна Рада внесла зміни до законів України "Про Національну поліцію" та "Про Дисциплінарний статут Національної поліції України" з метою оптимізації діяльності поліції.

Як зазначається в пояснювальній записці, статті 23 Закону України "Про Національну поліцію" доповнено новими пунктами, необхідними для виконання завдань, у тому числі в умовах воєнного стану. Зокрема, доповнення стосуються питань взаємодії органів і підрозділів Національної поліції з державними органами, органами місцевого самоврядування, у тому числі щодо військовополонених, забезпечення конвоювання та утримання затриманих осіб, розмінування та допуску поліцейських до проведення спеціальних вибухотехнічних робіт, а також представництва в Міжнародній організації кримінальної поліції – Інтерпол [1].

Під час дії режиму воєнного стану поліція діє згідно із призначенням та специфікою діяльності з урахуванням тих обмежень прав і свобод громадян, а також прав і законних інтересів юридичних осіб,